

Sprog i undervisningen

- mellem sprog, kultur og pædagogik

Lars Ulriksen, professor, Institut for Naturfagernes Didaktik

Camilla Falk Rønne Nissen, postdoc, Center for
Internationalisering og Parallelsproglighed

KØBENHAVNS UNIVERSITET

Overblik

Sprog og (fag)kultur i undervisningen

- Sprog og sortering
- Sprog, naturfag og erfaringer

Sprog på universitetet

- Sprog og faglig læring – hvordan hænger de sammen?
- Internationaliseringens blinde pletter
- Sprog, strategi og det der med de andre sprog
- At bruge de ressourcer man har

SPROG OG (FAG)KULTUR I UNDERVISNINGEN

Sprog og sortering

Gymnasiefremmede – hvad er svært?

- Sproget – parallel til det førfaglige sprog
- Hvor og hvordan lærer man det?
- Anerkender eleverne at det er et relevant krav?
- Kan eleverne bruge sproget til at præsentere sig?

I dansk, der skal man skrive med et godt sprog, have et godt sprog, og ramme det, der er det rigtige. Og så tænker jeg bare, jamen det er jo ikke noget man lærer (pige, stx)

Så skal man ikke bare skrive det er godt. Så skal man skrive at det er exceptionelt fantastisk (pige, stx)

Hvis vi kommer til eksamen [i dansk], og kan bruge ord som logica og virkelig kan fyre latinske ord af, det at bruge mere nuancerede ord det er noget af det, der giver gode karakterer. Ligesom i samfundsfag: hvis jeg kun kan tale samfundsk, så vil censor tænke wouh, og så vil jeg også få høje karakterer der. (dreng, htx)

Sprog, naturfag og erfaringer

I: Hvordan skal man være i din klasse, hvis man skal være god til de her fag?

Stille og lyttende, stille og lyttende og klog

I: Og klog

Ja og bare kunne finde ud af alt det her

I: Hvordan klog?

Bare vide noget om naturen og verden

I: Er det anderledes ift. at være god i de her fag, ift. de andre fag?

Nej

I: Det er det samme, stille og lyttende og klog?

Ja

(8. klasse)

- At være dygtig til naturfagene er at være god til at gå i skole – men det gælder i alle fag
- Man skal vide noget på forhånd
- At kunne lure skolekoden eller kunne lære indholdet

Sprog, naturfag og erfaringer

- Det specialiserede sprog i naturfagene
- Det specialiserede indhold og erfaringerne
- Målet, dannelsen og omgangen med naturen
 - Sanseindtryk og 'ej, nu foregår der fotosyntese'
- Hvad bliver genkendt og værdsat som relevante oplevelser, og hvilket sprog skal det udtrykkes i?

Så tror jeg man skal kunne være meget god til at, ja, altså, trække meget viden til sig, altså mange nye informationer ind

Mange af de her ting, vi får at vide i de her fag, det er noget vi aldrig nogensinde at hørt før, altså i hverdagen heller, alle mulige ord og sådan noget, så det skal man nok bare være god til tror jeg

[...]

I: Er det anderledes end de andre fag her, det dér med det er på denne her måde at tage viden til sig?

Altså, jeg synes dansk for eksempel, der kan man godt kende nogle af de begreber man bruger, ja, der er det sådan lidt lettere at forholde sig til

(8. klasse)

SPROG PÅ UNIVERSITETET

Sprog og faglig læring – hvordan hænger de(t) sammen?

- Alle undervisere er sprogundervisere – også i førstesprogssammenhænge (Airey, 2012, 2016)
- Sprog- og indholdsintegreret læring (CLIL): Det faglige sprog, sprog *til* læring og *gennem* læring.
- Internationalisering: Sprog, indhold eller kultur?
 - EMI, CLIL, internationalisering af curriculum og det internationale klasseværelse
- ... Og hvad med de andre sprog?

Internationaliseringens blinde pletter

*"I have never had oral exams so that was really difficult and scary, because I didn't really know what was acceptable, what we could do or couldn't do. For example my last exam I felt like I wish I had like an outline for them [...], but I didn't know we were allowed to actually hand out something. And someone told me like "why didn't you do this?". A Danish student told me that. And I said "why didn't I know we could do that?". **So there are small things that you don't know you can do unless you've actually done it before and the description of an oral exam doesn't encompass all these small things.** [...] So it's really frustrating, and then I wonder "well is my grade a reflection of my work or another reflection of me not understanding the system". And that stinks."*

Interview med international studerende

Sprog, strategi og det der med de andre sprog

- Sprogstrategisk satsning – flere sprog til flere studerende (2013-2018)
 - Afdækning af de studerendes behov bredt på universitet
- Modeller for Undervisning i Sprog som Tillægskompetencer (MUST) har det formål:
 - at skabe indsigt i de roller som sprog spiller i tilknytning til forskellige fagligheder
 - at udvikle og afprøve modeller for undervisning i sprog som tillægskompetence

At bruge de ressourcer man har

*"På KU er vi jeg tror det er 50000 studerende. På jura der er vi 700 pr årgang og der er helt sikkert nogen der taler andre sprog end bare dansk. Der er rigtig mange [...] som taler arabisk. Hvorfor har man ikke et fag der hedder et eller andet med arabisk. **Nu er det ikke fordi jeg skal lave KU's diversitetsprofil, men det bliver bare ensporet når vi kun har danske fag og engelske fag.** Vores undervisere kommer fra – godt nok lande rundt omkring i Europa – men det foregår på engelsk. Hvorfor har vi ikke en der underviser på sit modersmål. Så kunne det være nogle seminarer. Det behøvede ikke at være et fag med point. Det kunne lige så godt være et "kom til fransk aften"."*

Interview med jurastuderende

Tak for inspiration, vejledning, godt samarbejde og meget andet

